

lesmap

Anke Zijlstra
Droomkoorts

Inhoudsopgave

1. OVER DE VOORSTELLING	3
1.1. HET VERHAAL	3
1.2. DE ACHTERGROND	4
1.3. DE UITVOERING	5
1.4. DE MUZIEK	5
2. THEATER	7
2.1. CODES	7
2.2. LICHT EN GELUID	9
2.3. HET DECOR	12
2.4. HET SPEL	12
3. NOG SPEEL- EN LEER-TIPS	13
3.1. DE DAG-NACHTCYCLUS	13
3.2. GAAN SLAPEN	15
3.3. DROMEN	17

1. Over de voorstelling

1.1. Het verhaal

Perstekst:

*'Ken je dat? Je voelt je niet lekker en wilt niet naar bed.
Met alles wat je hebt aan je lijf probeer je wakker te blijven.
Maar ze zeggen dat je in bed moet liggen. Je bent ziek.
Slapen, daar word je beter van.
Snapt er dan niemand dat slapen niet lukt wanneer je ziek bent?
Echt niet! Of wel?*

*Wat is dat geluid? Wie is die schaduw? Waar ben ik?
Wat gebeurt er 's nachts als je ziek bent?
Is het een droom, of is het de werkelijkheid?
De wereld is een heel andere plek en een bed is nooit zomaar een bed...
Welkom in het universum van koorts en droom.'*

'Droomkoorts' is opnieuw een woordeloze voorstelling waarin dans, muziek, illusie en figurentheater bij elkaar komen.

Dit omdat ik er sterk in geloof dat het bundelen van deze verschillend kunstvormen bijdraagt tot de verstaanbaarheid van het verhaal voor kleuters.

Kleuters doen niet aan hokjes-denken. Zij nemen impressies op in zichzelf en zoeken naar raakvlakken met hun eigen beleving en ervaringen.

Met droomkoorts probeer ik toch ook appel te doen op de verbeelding van de kleuters.

Waar denken ze aan als ze in bed liggen en de slaap niet kunnen vatten?

Waar zijn ze bang van?

Waar dromen ze over?

Wat zijn hun dromen, hun wildste of hun meest bange?

En wordt dit versterkt door ziekte, of neemt de droom in intensiteit af?

Vanaf drie jaar beginnen kinderen meer bewust te dromen.

De nachtmerries doen hun intrede en soms weten ze nog wat ze hebben gedroomd.

Maar ook hun eigen fantasie neemt toe gedurende de kleuterleeftijd.

Monsters, levende knuffeldieren, fabelachtige personages, in hun gezelschap maken kleuters lange reizen doorheen het droomlandschap.

Het gaan slapen wordt soms een hele strijd tussen ouders en kleuters. Kleuters zijn hierbij heel vindingrijk en toveren de knapste ideeën uit de mouwen van hun pyjama om te voorkomen dat ze alleen in hun bed moeten gaan liggen in het donker. Nog eens plassen of nog een glaasje water. Nog een knuffel of nog een kusje. Nog een verhaaltje, of nog een liedje. Nog wat buikpijn, of het niet kunnen slapen. Maar wat gebeurt er wanneer die deur dan toch dicht gaat, wanneer dat nachtlampje uitgaat en ze zichzelf niet meer wakker kunnen houden?

Het is deze ongelooflijk fantastische wereld die ik samen met de jonge toeschouwers betreed in Droomkoorts.

1.2. De achtergrond

Na mijn studies aan de Koninklijke Balletschool Antwerpen ging ik aan de slag als balletdanseres bij het Koninklijk Ballet van Vlaanderen. Voorts werkte ik samen met o.a. Jan Fabre, Marc Bogaerts, Luc Petit, Jan Ruts, ... En danste in binnen- en buitenland.

Dans was mijn natuurlijke communicatiemiddel geworden. Hiermee wilde ik een verhaal vertellen, mensen raken. Al gauw meende ik dat een specifiek publiek vergeten werd. De allerjongsten, die mensen die op een spontane manier hun lichaam als medium gebruiken en niet zozeer gefocust zijn op de verbale taal. Deze jonge mensen inspireerden mij op een nieuw pad.

Ik deed als kleuteronderwijzeres ervaring op binnenin de kleuterklas en trachtte zo de taal van deze doelgroep te begrijpen. Hoe communiceer je met kleuters die de taal (nog) niet meester zijn?

Al deze verschillende ervaringen brachten mij tot mijn eerste eigen productie 'Wint Wind?'. Deze productie kende succesvolle tournees doorheen heel Vlaanderen. Het was onderweg naar een voorstelling dat ik de idee kreeg over een nieuwe voorstelling.

'Droomkoorts', de nieuwe voorstelling, gaat over slapen, ontwaken en alles daartussen. Deze voorstelling reist ook doorheen gans Vlaanderen. En hierdoor bereiken we hopelijk zeer veel jonge kinderen van 3 jaar of ouder.

1.3. De uitvoering

Dit keer neem ik zelf niet de uitvoering voor mijn rekening. Maar enkel het ontwikkelen van het concept en de regie.

Voor de uitvoering zocht ik naar iemand die zowel dans als acteren kon combineren. En iemand die een zekere handigheid aan de dag kan leggen, mits er in deze voorstelling weer heel wat rekwisieten worden gehanteerd.

Het was niet gemakkelijk om iemand te vinden die aan al deze eisen voldoet. Maar wat was ik blij toen ik Esther Cloet kon engageren.

Esther begon te dansen aan de Balletacademie van Brabant in Leuven, geleid door Monika en Karen Pauwels.

Na haar studies aan de Koninklijke Balletschool Antwerpen (toen Stedelijk Instituut voor Ballet) danste ze van 1997 tot 2005 bij het Koninklijk Ballet Van Vlaanderen onder leiding van Robert Denvers. Ze trad er op in de klassieke balletten en in neo-klassieke en moderne stukken van o.a. M. Wainrot, M. Bogaerts, X-P. Wang, J. Fabre en C. d'Amboise.

Daarna trok Esther naar Toulouse en maakte er 7 jaar deel uit van het hedendaagse dansgezelschap Ballet Actuel. Ze danste er in de creaties van de Franse choreografe Nathalie Bard.

Naast het werk in die twee gezelschappen, danst Esther sinds 2004 de rol van Camille Claudel, in choreografie van Marc Bogaerts, in het danstheaterstuk 'Moi Rodin', een productie van het Radu Stanca Theater in Sibiu, Roemenië. Sinds zijn creatie werd het stuk opgevoerd in Roemenië, Israël, België, Duitsland, Portugal en Zuid-Korea.

In 2014 behaalde Esther haar leraarsdiploma dans aan de Antwerpse Artesis Plantijn Hogeschool.

In september 2014 startte ze als dansleraar aan de academie van Meise, sinds september 2015 geeft ze ook les aan de academie van Jette.

Naast het lesgeven is Esther zelf nog als danser actief, zoals in mei 2015 in de voorstelling 'Gala' van Jérôme Bel tijdens het Kunstenfestivaldesarts.

1.4. De muziek

Bij mijn dromen hoorde ik een heel specifieke klank.

Maar omdat ik zelf geen muziek kan schrijven, heb ik opdracht gegeven aan Sam Vloemans en Arne Leurentop.

Samen zijn ze op zoek gegaan naar het juiste muzikale verhaal.

Als muzikale duizendpoot valt Sam niet in een hokje te duwen.

Hij is muzikant, componist, arrangeur en producer.

Hij creëerde reeds verschillende voorstellingen voor jeugdtheater HETPALEIS.

In zijn 'Bord du Nord' project bracht hij jazz, klezmer, tango en klassieke invloeden samen.

Met zijn eigen band brengt hij een mix van latin, jazz & funk.

Daarnaast werkte hij samen met o.a. Gabriël Rios, Pieter Embrechts, Bart Voet's en Esmé

Bos' Duveltjeskermis, Dez Mona, Hannelore Bedert , Hans op de Beeck, ensemble Houthandel Antwerpen.

Arne Leurentop is eveneens een veelzijdig muzikant – componist en is thuis op het podium. Hij studeerde af aan het Hermen Teirlinck Instituut en maakte al eigen producties zoals 'Stoppeltje', 'Er is iets in het bos' en 'Wind in de wilgen' voor Theater Luxemburg.

Als componist verzorgde hij de muziek voor verscheidene producties van Theater Froefroe en HETPALEIS.

Als uitvoerend muzikant werkte hij al voor Theater Zuidpool, Liesa Van Der Aa, And They Spoke in Anthems, Sir Yes Sir, Hannelore Bedert, BOX Collective, Dez Mona, Trixie Whitley en vele anderen.

De werelden van Sam en Arne kwamen samen in de studio en vormden een heel nieuw universum aan klanken en muziekpartituren die als uitgangspunt een basis vormde voor dit nieuwe theaterstuk.

Muziek maken voor een theaterstuk is niet eenvoudig. Enkele lesideeën hierrond kan je vinden op de volgende pagina's.

2. Theater

2.1. Codes

Voor ons is naar het theater gaan iets wat we kennen. We weten wat we kunnen verwachten en ook wat er van ons verwacht wordt.

Maar voor kleuters en jonge kinderen is het vaak een eerste kennismaking.

Een theater, wat is dat?

Hoe ziet een theater eruit?

Voor het eerst door de grote deuren.

We kopen tickets, we hangen onze jas weg.

Voor de laatste keer naar het toilet, want dat kan hierna even niet meer.

Waarom niet?

We komen in de zaal.

Hoe ruikt het?

Hoe klinkt het?

Waar gaan we zitten?

Waarom mogen we niet zomaar rondlopen?

Wat gaat er nu gebeuren?

Het wordt helemaal donker.

Dit is voor heel veel kleuters super spannend.

Ik ben voorstander om dit, als het mogelijk is, in de klas eens te proberen.

Verduister de ruimte en doe één klein lichtje aan. Een kaarsje, een bureaulampje, een slinger kerstlichtjes. Maak er iets gezelligs van. Lees een verhaal voor uit een boek of doe een klein poppenspel.

Zo ervaren de kinderen dat ze niet bang hoeven te zijn.

Of laat de kinderen van het eerste leerjaar de klas zelf gezellig maken met allerlei lampjes die ze van thuis meebrachten.

Waarom is het donker?

Wat voel je in het donker?

Ben je bang?

Waar ben je bang voor?

Wat denk je dat er gaat gebeuren?

Hoe voel je je als het lichtje gaat branden?

Ben je dan nog steeds bang?

Hoe komt dat?

Kijk eens rond je, wat kan je goed zien en wat minder goed?

Laat de kinderen zelf experimenteren met verschillende lichtbronnen in het donker.

Zaklampen, kleine led's, ...

Geef hen de kans om met een overheadprojector te werken. Dit is veilig en ze kunnen zelf exploreren.

Verschillende kleuren plastic mapjes, karton met gaatjes in, kleine figuren of zelfs dagdagelijkse voorwerpen maken mooie schaduwen op een witte muur of een wit laken.

Organiseer een schimmenspel in de bewegingsruimte.

Hang een groot wit laken op aan een waslijn en richt hier een lichtbron op. Dit kan een diaprojector zijn, maar evengoed een werkklamp.

Misschien kunnen verschillende onderwijzers een kleine voorstelling maken.

Met een beetje muziek en wat bewegingen kan je al een heel verhaal vertellen.

De kleuters maken zo kennis met het feit dat zij naar iets kijken en dus even moeten blijven zitten. Daarna mogen ze ook zelf achter het doek.

Leg wat voorwerpen klaar zoals een kleine discobal, karton met gaatjes, een vergiet, ... zo kunnen ze experimenteren.

Werk met kleine groepjes. Je hebt de spelers en de toeschouwers.

De kinderen van het eerste leerjaar kunnen zelf een schimmenspel maken in kleine groepjes en nodigen de leerkrachten uit om te komen kijken.

Als een voorstelling is afgelopen mogen de toeschouwers applaudisseren.

Maar wat is applaus?

Je kunt applaus integreren in een muziekactiviteit.

Hard applaudisseren, zacht applaudisseren, snel, traag, ...

Met afbeeldingen of afgesproken pictogrammen kan je een applauscompositie maken.

Zorg er voor dat je genoeg pictogrammen hebt van elk soort applaus zodat je voldoende kan

variëren.

Leg de pictogrammen naast elkaar op de grond. Zo kunnen de kleuters goed volgen. De kinderen van het eerste leerjaar kunnen zelf een applaus-compositie maken en er zelf de gepaste pictogrammen bij ontwerpen. Zo kunnen ze hun compositie eerst tonen aan de klas. En vervolgens kunnen de andere leerlingen het partituur volgen dat door de groep is samengesteld.

2.2. Licht en geluid

Het licht en het geluid van een voorstelling gaan niet vanzelf. Daar hebben we iemand heel speciaal voor nodig. Een technicus. Of ook wel 'de technieker' genoemd.

De technicus die deze voorstelling in goede banen leidt is Geert De Wit.

Ik zie hem als onze oren en ogen.

Geert zorgt ervoor dat jullie Esther zien in optimale omstandigheden, maar ook dat zij ziet waar ze loopt.

Maar licht in een theatervoorstelling is zoveel meer dan gewoon licht.

Met verschillende lampen en kleurfilters worden er sferen gecreëerd.

Mensen krijgen een gevoel bij licht en donker. Dit komt omdat je suggesties kan geven met licht.

Je kunt samen met de kinderen ook kijken naar licht.

Misschien heeft de school wel ergens wat oude lichtfilters (gekleurde plastic om voor een spot te hangen) in de polyvalente zaal?

Als dit niet het geval is, dan hoef je niet te panikereren.

In de meeste winkels voor papierwaren heb je gekleurde plastic mapjes. Insteekhoesjes zijn ook goed. Maar zelfs zijdepapier kan dienst doen.

Houd de verschillende kleuren voor een lamp. Of gewoon voor het raam.

Of misschien heb je nog een oude slinger gekleurde gloeilampen?

Deze lampen passen meestal ook in een armatuur van een bureaulamp.

Kijk of de kleuters de kleur herkennen.

Misschien roept de kleur ook een bepaalde sfeer op.

Probeer zeker eens een blauwe kleur.

Is dit een warme of koude kleur?

Aan wat doet deze kleur jou denken?

Waar zijn we nu?

(misschien wel onder water, of in de winter, op een berg, ...)

De kleur wordt nog beter zichtbaar als je een wit papier of een wit doek op het verlichtte oppervlak legt.

Elke kleur kan een gevoel, een plaats of een situatie oproepen.

Verstaan de kinderen niet voldoende Nederlands? Geen probleem, vertel een klein verhaal met wat kleine stokpoppen of vingerpoppes. Of speel zelf een personage uit een boek.

Gebruik een duidelijke mimiek en intonatie zodat de kleuters het gevoel aan de kleur

kunnen koppelen.

Bv. groen, je zit in een grot en je bent een spook. Oh, een spook is eng. Als het groene licht weggaat, verdwijnt ook het spook.

Ook hier is een overheadprojector of lichtbak heel dankbaar. De kleuters kunnen dan zelf experimenteren zonder dat er gevaar is om zichzelf te verbranden. En de kinderen uit het eerste leerjaar kunnen naar hartenlust zelf figuren knippen uit papier. Zo kunnen zij korte scenario's en verhalen brengen.

Probeer op de overheadprojector ook eens een transparant kleurloos bassin of potje te vullen met water en hier een kleine druppel ecoline in te laten vallen.

Je kunt nu zien hoe de druppel zich oplost in het water. Werkelijk een magisch schouwspel. Nu kan je ook kleuren mengen. Blauw en geel vermengen zich tot ...

Tijdens de voorstelling hoor je niet enkel muziek, maar ook heel veel geluiden. Deze geluiden maken mee het verhaal. Ze geven ook een sfeer of een situatie weer. Geluid gaat ook veel verder dan zacht of luid. Zonder geluid missen we vaak iets. Probeer eens te kijken naar een filmpje zonder geluid. Dat is best saai na een tijdje. Terwijl luisteren naar muziek of een verhaal, zonder beeld, eigenlijk wel kan. We kunnen onze oren niet sluiten. Enkel met oordopjes. Maar zoals we onze ogen kunnen sluiten wanneer we iets niet willen zien, zo kunnen we niet onze oren sluiten wanneer we iets niet willen horen. We kunnen onze vingers in onze oren steken. Maar dan nog komt er geluid in ons hoofd. Dat komt omdat we ook horen langs onze schedel. Dit is natuurlijk niet zomaar. We horen zo goed omdat dit zeer belangrijk is. Ons gehoor geeft ons heel veel informatie die we nodig hebben om een situatie in te kunnen schatten. Niet enkel wat mensen zeggen is belangrijk voor ons. Maar ook de omgevingsgeluiden geven ons informatie.

Je kunt met de kinderen eens oefenen.

Laat enkele fragmenten zien van banale dagdagelijkse taferelen.

Deze kan je zelf filmen, maar Youtube is hier ook handig.

Bv.; een bad dat leeg loopt, het toilet dat doorgespoeld wordt, een auto die rijdt, een glas dat valt, ... Laat ze zelf het geluid verzinnen dat daarbij hoort.

Als onderwijzer ben je misschien net handig genoeg om een geluidencompositie op te nemen op een recorder. Dan kan je samen met de kinderen een verhaal maken.

Wat gebeurt er nu? En nu?

Ook het geluid dat je hoort tijdens de voorstelling is op die manier opgenomen.

Is een verhaal maken te moeilijk voor de groep? Dat is niet erg. Je kunt ook een geluidenmemorie maken. Zoek de juiste prent bij het geluid. Dit kan gaandeweg moeilijker gemaakt worden.

Een auto is niet zo moeilijk, maar een fiets is moeilijker.

Of laat hen met het eigen lichaam en de stem geluiden nabootsen van dagdagelijkse taferelen. Pret verzekerd!

2.3. Het decor

Ondanks dat je het gevoel krijgt dat je in een slaapkamer zit terwijl je naar 'Droomkoorts' kijkt, heeft deze voorstelling geen groot decor.

Wat is een decor eigenlijk?

Decor is alles wat de theatermaker vindt dat decor is.

De tijd dat het decor achteraan stond en de spelers ervoor, is lang geleden.

Er zijn decors die louter visueel zijn. Als sfeerschepping, plaatsbepaling, ...

Maar er zijn ook decors die mee bewegen, omgebouwd worden terwijl de toeschouwer kijkt.

Of in dansvoorstellingen zelfs dienen om de dansers te transporteren.

In deze voorstelling heb je drie vaste decorelementen.

Het scherm, het bed en de kast.

De andere elementen zijn rekvisieten. Dingen waarmee Esther handelingen uitvoert.

In de klas kan je ook een decor maken.

Richt één van de ruimere hoeken van de klas in door hem te voorzien van bepaalde decorstukken zoals karton, een oude doos, een tafel met stoelen enz. Let erop dat de kleuters of leerlingen de zaken zelf kunnen verzetten of verslepen. Voorzie enkele eenvoudige rekvisieten. Wat bekers, een handdoek, een deken, wat knuffels enz.

Kijk hoe de kinderen de hoek gaan inrichten met deze zaken.

Vraag hen wat ze doen in de ruimte die ze hebben ingericht.

'Dit is mijn bed en ik ga slapen.'

'Dit is de maan en mijn hond woont daar.'

'Dit is mijn kamer en het is er donker.'

'...'

Misschien kan je de verschillende taferelen filmen. Dan is het leuk dat de kleuters op een later tijdstip de verschillende filmpjes van elkaar kunnen bekijken. Zo heb je niet enkel theater, maar ook film gemaakt!

2.4. Het spel

Jonge kinderen zijn de beste acteurs. Tijdens hun spel gaan ze aldoor personen imiteren die ze kennen. Dit zien we het meest duidelijk in de huishoudhoek, of op de speelplaats. Maar eigenlijk doen ze dit een hele dag en in heel diverse situaties. Dit is voor hen een manier van leren omgaan met de wereld.

Waar wij het soms moeilijk vinden om iemand na te doen, zien zij de moeilijkheid er niet van in.

In bovenstaande activiteit zie je al een handige tip om bewust 'spel' of 'acteren' bij de

kleuters uit te lokken.

Maar eigenlijk slaan ze al aan het acteren wanneer ze in de klas of tijdens de pauze beginnen te spelen.

Het is ook fijn om bewust te dramatiseren.

In de bewegingsruimte is er veel plek en met een paar voorwerpen geef je hen soms net die kleine impuls om een spelreactie uit te lokken.

Geef hen een grote lap. Dit lijkt misschien gewoon een lap, maar het kan ook een ... zijn.

'Hoe slaap je?'

'Hoe vlieg je?'

'Hoe schuil je voor de regen?'

De kinderen kunnen individueel spelen of met twee of in kleine groep.

Zo kunnen ze elkaar inspireren.

Zijn de kleuters niet talig genoeg om verbale instructies te verstaan? Ga in de bibliotheek op zoek naar een cd met geluiden.

Gebruik de geluiden om een situatie te schetsen en speel mee.

Bvb regen, een drukke straat, een kip, ...

De kleuters zijn meteen mee vertrokken in de fantasiewereld.

Ook voor de kinderen van het eerste leerjaar kan het leuk zijn vanuit de geluiden te vertrekken.

Zo kan de onderwijzer misschien onaangekondigd de verschillende geluiden afspelen tijdens een les drama en moeten de kinderen gepaste handelingen uitbeelden terwijl ze improviseren.

Andere leuke voorwerpen om mee te dramatiseren zijn kokers, jongleerballen, dozen van allerlei formaat, schoenen van volwassenen, ...

3. Nog speel- en leer-tips

Sommige leerkrachten vinden het fijn om het bezoek aan het theater mee in een belangstellingscentrum te passen.

Daarom heb ik ook enkele lesideeën die daar gemakkelijk bij aansluiten.

Als ik kijk naar 'Droomkoorts', dan herken ik drie verschillende belangstellingscentra.

Al kunnen de verschillende activiteiten en belangstellingscentra onderling gewisseld worden. Dit is uiteraard in te passen naar wens.

Ik geef maar enkele suggesties omdat ik ervan overtuigd ben dat jullie zelf al heel wat ideeën hebben rond deze thema's.

3.1. De dag-nachtcyclus

Voor de kinderen van het eerste leerjaar kunnen we binnen de lessen w.o. dieper inzoomen op de cyclus van dag en nacht.

Wat doe je overdag?

Wat doe je 's nachts?

Hoe zit het met het licht? Overdag hebben we daglicht, maar 's nachts?

Zijn er mensen die 's nachts niet slapen? Wie zijn ze? Wat doen ze dan?

Zou jij 's nachts ook wakker willen zijn?

Wat zou je dan doen?

Zijn er ook dieren die 's nachts wakker zijn?

Hoe heten ze? Tot elke groep behoren ze?

Waar is de zon, als we ze toch niet meer kunnen zien?

Waar is de maan dan overdag?

Dit zijn maar enkele van de vele vragen die je kan stellen aan deze leerlingen.

Je kan in de klas twee grote vellen papier ophangen met de woorden 'dag' en 'nacht'.

Op deze papieren kunnen de leerlingen dan afbeeldingen kleven van zaken, activiteiten van mensen en dieren die ze categoriseren onder 'dag' of 'nacht'.

Zijn er zaken die op beide papieren kunnen geplaatst worden?

Waarom?

Wat zijn de waarneembare verschillen tussen dag en nacht?

Wanneer zien we de maan en de sterren?

Wanneer zien we de zon?

Hoe hee deze verzameling van zon, maan en sterren? (hemellichamen)

Laat de kinderen een tekening maken met potlood op wit en op zwart papier.

Op beiden papieren tekenen ze wat ze kunnen zien en wat ze dan zelf (willen) doen.

Bij de kleuters kan het zinvol zijn de dag- en nachtcyclus te laten naspelen in een poppenhuis.

We gaan eerst benoemen wat je overdag allemaal doet en wat je 's nachts doet.

Daarna gaan we kijken wat je ook nog doet voor het nacht wordt en als het weer dag wordt.

Maar ook deze kleintjes kunnen de verschillen zien tussen daglicht en het donker. En tussen de zon en de maan met de sterren.

De activiteit op het witte en het zwarte papier kan hier vormgegeven worden op eigen niveau.

In de eerste kleuterklas is het fijn om met kleurrijke verf te experimenteren op de verschillende achtergronden.

In de tweede en derde kleuterklas kan men met oliekrijtjes of bordkrijt experimenteren.

Welke kleuren komen het beste tot hun recht?

Welke kan je goed zien op het witte papier?

En welke kan je goed zien op het zwarte papier?

Een fijne activiteit is het vullen van zip-lock zakjes met een donkere verf.

Hang deze aan het raam op kinderhoogte. Met de top van de wijsvinger kan men nu figuren tekenen doordat de druk op het zakje er voor zorgt dat de verf wordt weggedruwd op die plaats.

Je kan zo de zon laten schijnen door donkere wolken.

Of de maan met kleine sterren.

Of je kan op zelfklevend folie laten experimenteren met verschillende kleuren van zijdepapier.

Door dit papier in kleine stukjes te laten scheuren en op de zelfklevende folie te leggen krijgen de kleuters een collage van verschillende kleuren.

Leggen ze veel donkere kleuren bij elkaar, dan lijkt het nacht.

Veel gele en andere lichte tinten bij elkaar geven meer de indruk dat het dag is.

3.2. Gaan slapen

Bij de kleuters is dit een populair thema.

Het is heel herkenbaar en bijna elke kleuter heeft een haat-liefdeverhouding met het slapen gaan.

Het moeilijke aan slapen is dat je afscheid neemt van de mensen om je heen, al is dat maar een tijdelijk afscheid. Maar het is net die tijdelijkheid die ze nog niet zo goed begrijpen.

Het behandelen van dit thema in de klas kan een mooie tegemoetkoming zijn aan hun vragen en bedenkingen. Zo zullen zij ervaren dat de andere klasgenootjes ook wel eens angstig zijn. En, niet onbelangrijk, dat het ook steeds weer dag wordt en je weer mag opstaan.

Installeer een bed, of grote kartonnen doos die je als bed inricht in een rustige hoek.

De kleuters zullen zich daar gezellig in gaan nestelen.

Laat hen naspelen hoe ze zelf in bed gaan liggen. Welke knuffel er mee mag gaan slapen en wie hen mag onderdekken.

Je zal zien dat er al snel een mooi rollenspel zal ontstaan tussen de verschillende kinderen van de klas.

Organiseer een pyjama-ochtend of dag in de klas.

De kleuters kunnen hun lievelingspyjama tonen aan de klasgenootjes en vertellen over wat zij allemaal doen voor ze gaan slapen. Welke bedtijdrutuelen zijn er allemaal in de klas?

Dit kan zeer interessant zijn. Sommige ouders lezen steeds een verhaaltje voor.

Andere kinderen slapen misschien nog bij mama in bed?

Of nog anderen bidden samen met hun broers en zussen voor ze elkaar goede nacht wensen.

Dit zijn allemaal rituelen die naast elkaar mogen bestaan en waar we onderling respect kunnen leren voor opbrengen.

Maak een slaapkamercollage.

Knip allerlei prenten uit tijdschriften, magazines en catalogi. Let op dat je enkele bedden, kasten, dekens, knuffels, nachtkastjes, lampjes, gordijnen enz. hebt uitgeknipt.

Omdat het niet haalbaar is om voor een grote klas voldoende prenten te voorzien, kan je best de uitgeknipte prenten lamineren.

Kleef een A3 blad met een getekende lege kamer op een tafel en leg de afzonderlijke prenten er naast.

De kinderen kunnen nu de kamer zo inrichten tot ze het zelf goed vinden staan.

Ideaal om plaatsaanduidingen te oefenen! Op de kast staat de lamp, onder de deken en in het bed ligt het kind, ...

In de derde kleuterklas of het eerste leerjaar zou je een sleep-over kunnen organiseren als je daar de toestemming van de directie voor krijgt.

Een logeerpertij op school, in de klas of in de turnzaal.

Lekker spannend!

De leerkrachten lezen eerst verhalen voor en geven iedereen een nachtzoen. Wie valt als eerste in slaap?

3.3. Dromen

Dromen, persoonlijk mijn favoriete tijdverdrijf!

Je hebt nachtelijke dromen, maar ook overdag kan je dromen. Dagdromen, heerlijk...

Kan je je steeds herinneren wat je die nacht hebt gedroomd?

Kon je dingen in je droom die je in het echte leven niet kunt?

Zou je dit in het echte leven ook willen kunnen?

Waar was je in je droom?

Kende je die plek?

Wie was er nog in jouw droom?

Ken je die mensen, dieren ook in het echte leven?

Hoe komt het dat je dit droomt?

De lijst met mogelijke vragen is eindeloos.

In het eerste leerjaar zou je hen een zelfportret kunnen laten maken van zichzelf in hun bed. In een grote wolk boven dat bed kunnen ze tekenen wat ze hebben gedroomd. Als je hier een week lang de tijd voor neemt, dan kan je een dromendagboek bijhouden. Indien ze hun droom niet meer weten kunnen ze de wolk leeg laten, of tekenen wat ze graag zouden dromen de volgende nacht. Een gesprek over het al dan niet uitkomen van hun wens kan het uitgangspunt zijn van een boeiend gesprek om de dag mee te starten.

Zowel in de kleuterklas als in een eerste leerjaar is een droomhuisje erg nuttig. Een oude kartonnen doos met enkele kleine zaklampjes kan prima dienstdoen. Spreek af dat ze per twee in de doos mogen om aan elkaar hun dromen te vertellen. De dromen die ze 's nachts beleefden, of hun wildste dromen die ze graag tot werkelijkheid zouden zien komen.

Je kan ook zelf als onderwijzer met een zaklamp in de doos gaan zitten. Als je genoeg hulp hebt in de klas, kan je zo interviews afnemen bij je leerlingen. Super intiem en heel gezellig, met z'n tweeën in het droomhuisje. Indien mogelijk zou je deze interviews kunnen vastleggen op een geluidsdrager of camera. Je kan er dan een kleine documentaire van maken. Zo leren de verschillende kinderen elkaar beter kennen.

En hoe leuk zou het zijn om later na te gaan of hun dromen werkelijkheid zijn geworden?
De mijne alvast wel.

Dit zijn maar enkele suggesties.

Ik ben me ervan bewust dat elke groep specifieke ontwikkelingsnoden heeft. U, als onderwijzer, bent het best geplaatst om in te schatten hoe u deze theatervoorstelling met uw kinderen voorbereidt, inplant of betekenis geeft.

Ik wens u bovenal veel plezier!

Anke Zijlstra